

Aktivita a spolupráce žáků (podíl hospitací komplexní inspekční činnosti s výskytem hodnoceného jevu)

Hodnocený jev	ZŠ (2. stupeň)		Gymnázia		Maturitní obory SOŠ		Nematuritní obory SOŠ	
	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem
Učitel v hodině vytvářel podmínky, podněty a aktivní byli především žáci	46 %	53 %	42 %	54 %	24 %	44 %	26 %	35 %
V užitých vyučovacích metodách byl aktivním především učitel, méně žáci	35 %	27 %	32 %	25 %	51 %	34 %	54 %	41 %
Téměř každý žák se dostal během hodiny ke slovu před třídou či spolužáky	41 %	46 %	33 %	41 %	27 %	42 %	16 %	42 %
V průběhu hodiny mezi sebou žáci spolupracovali	38 %	43 %	33 %	43 %	18 %	31 %	16 %	22 %
I žáci se slabšími znalostmi zažili při hodině úspěch	33 %	39 %	12 %	26 %	13 %	25 %	16 %	30 %

Pozn.: Kategorie „přírod. před.“ zahrnuje fyziku, chemii, přírodopis/biologii, zeměpis/geografii a jiné přírodovědné předměty.

3.3.4 Žáci se SVP, nadání žáci a diferenciací výuky

Pro zvládnutí různé úrovně dovedností žáků ve třídě byla navržena řada podpůrných opatření se zaměřením jak na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), tak na žáky s nadáním. Tabulka č. 9 ukazuje, že v navštívených hodinách na 2. stupni základní školy a na gymnáziích byla podpůrná opatření pro obě skupiny žáků využita v přírodovědných předmětech podobně často jako v jiných předmětech, naopak méně často pak v navštívených hodinách maturitních a nematuritních oborů středních odborných škol. S výjimkou gymnázií lze zároveň větší rezervy spatřovat v implementaci opatření k podpoře žáků s nadáním. Pokud žáci se SVP byli ve výuce na 2. stupni základních škol přítomni, pak nejčastěji byla využita následující tři podpůrná opatření:

- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (v 35 % navštívených hodin),
- úprava organizace, obsahu, hodnocení, metod a forem vzdělávání (ve 32 % navštívených hodin),
- asistent pedagoga (ve 22 % navštívených hodin).

Úprava organizace, obsahu, hodnocení, metod a forem vzdělávání je jednoznačně nejčastějším podpůrným opatřením pro žáky se SVP v hodinách přírodovědných předmětů na středních odborných školách a gymnáziích.

Za pozitivní lze považovat skutečnost, že ve více než 90 % hodin přírodovědných předmětů na 2. stupni základních škol, v nichž byl asistent pedagoga žákům se SVP k dispozici, byla jeho činnost hodnocena pro tyto žáky jako přínosná. Méně příznivěji však byl posuzován přínos asistenta pedagoga pro ostatní žáky, když za nepřínosný byl označen ve více než pětině navštívených hodin. Za hlavní nedostatek byla v tomto ohledu označena absence působení asistenta pedagoga vůči jiným žákům než žákům se SVP¹⁸ a narušování celkového klimatu třídy. V prvním případě tak je porušena základní podstata práce asistenta pedagoga, který by měl být primárně asistentem učitele, s nímž spolupracuje při výuce žáků s různou

18 Obdobná zjištění poskytují také odpovědi učitelů v rámci dotazníku ke komplexní inspekční činnosti. Jen velmi malý či žádný přínos přítomnosti asistenta pedagoga pro žáky se SVP uvedlo 5 % učitelů přírodovědných předmětů na 2. stupni základních škol a jen velmi malý či žádný přínos přítomnosti asistenta pedagoga pro ostatní žáky pak 24 % těchto učitelů. Pětina učitelů přírodovědných předmětů na 2. stupni základních škol se zároveň domnívá, že asistenti pedagoga nejsou dostatečně připraveni pracovat se žáky se SVP.